

“ဒီဗီဘီဒီဘီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့

“ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုတွေကို ဘယ်လို တားဆီးမလဲ”

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

“ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုတွေကို ဘယ်လို တားဆီးမလဲ” (နေသွင်ညိုကား)

မြန်မာပြည်မှာ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ရင် ထောင်ဒဏ်ကျနိုင်တာကြောင့် မလိုချင်ဘဲ ကိုယ်ဝန်ရခဲ့ရင် မဖြစ်မနေ မွေးရုံကလို့လို့ ရွေးစရာနည်းလမ်းမရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် မွေးဖွားလာတဲ့ ကလေးတွေကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ဖို့ အဆင်သင့်မဖြစ်သေးတဲ့ ငယ်ရွယ်တဲ့စုံတွဲတွေ၊ မမျှော်လင့်ဘဲ ရခဲ့တဲ့ ကိုယ်ဝန်တွေကို ဘယ်လို ဆောင်ရွက်ရမယ်ဆိုတာကလည်း အငြင်းပွား စဉ်းစားစရာကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်နေပါတယ်။

တားမြစ်ဥပဒေများ

ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ (၃၁၂) မှာ “မည်သူမဆို ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ၏ အသက်ကို ကယ်ဆယ်လိုသော သဘောရှိဖြင့်မဟုတ်ဘဲ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမကို ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျစေရန် မိမိအလိုအလျောက်ပြုလျှင် ထိုသူကို သုံးနှစ်အထိ ထောင်ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။” လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ လှုပ်ရှားနေတဲ့ ကိုယ်ဝန်ဆိုလျှင် ထောင် (၇) နှစ်၊ အမျိုးသမီးကို ပဋိသန္ဓေ မတည်နိုင်အောင် ခွဲစိတ်ကုသလျှင် ထောင်သုံးနှစ်အပြင် ငွေဒဏ်ပါ ချမှတ်နိုင်တယ်လို့လည်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။

နောက်ထပ်ဥပဒေတစ်ခုက ပထမအကြိမ်လွှတ်တော်က အတည်ပြုခဲ့တဲ့ မျိုးစောင့်ဥပဒေထဲက လူဦးရေ ထိန်းညှိခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပဒေအရ သုံးနှစ်ကြာမှ ကလေးတစ်ယောက် ယူရမယ်ဆိုတာနဲ့ ဒီဥပဒေကို ဒေသအလိုက် ခွဲခြားပြီး လိုအပ်တဲ့ နေရာတွေမှာ ကျင့်သုံးမယ်ဆိုတာတွေ ပါဝင်တာကြောင့် လူ့အခွင့်အရေးဘက်တော်သားတွေ ဝေဖန်စရာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံက ကတိကဝတ်ပြုထားတဲ့ လူဦးရေနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက်အရ အိမ်ထောင်ပြုခြင်း မပြုခြင်း၊ ကလေးယူခြင်း မယူခြင်းဆိုတာ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ အခြေခံ လူ့အခွင့်အရေး ဖြစ်တယ်။ ကလေးကို ဘယ်အချိန်မှာ ယူရမယ်။ လူဦးရေကို ဘယ်လို ကန့်သတ်တယ် ဆိုတာကလည်း လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ မကိုက်ညီပါဘူး။

မိခင်သေဆုံးရတဲ့ အဓိကအကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဒေသတွင်းမှာလည်း မိခင်နဲ့ ကလေးသေဆုံးမှု အမြင့်ဆုံးနိုင်ငံတွေထဲကတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ကာလနဲ့ မွေးဖွားစဉ်ကာလတွေမှာ သေဆုံးမှု တစ်နှစ်ကို ၂၈၀၀ ရှိနေပြီး အမျိုးသမီးငယ် သေဆုံးမှုနှုန်းကတော့ ၅ ဦးမှာ ၁ ဦးဟာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် သေဆုံးကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ နေ့စဉ် အမျိုးသမီး ၈ ဦးဟာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ကာလနဲ့ မွေးဖွားစဉ်ကာလမှာ သေဆုံးနေတယ်လို့ ကုလသမဂ္ဂ လူဦးရေရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (UNFPA) က ပြောပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဒီလို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွေဟာ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုတွေကို မတားဆီးနိုင်ပါဘူး။ စစ်တမ်းတွေအရ နှစ်စဉ် တိတိတဆိတ် ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချမှုပေါင်း ၂ သိန်းခွဲ ရှိမယ်လို့ ခန့်မှန်းကြပါတယ်။ ဥပဒေအတားအဆီးကြောင့် ဒီလောက် အန္တရာယ်များတဲ့ကိစ္စကို အရပ်လက်သည်တွေနဲ့ ကြိုသလို ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချတဲ့အတွက် မိခင်သေဆုံးရတဲ့ အဓိက အကြောင်းတွေထဲမှာ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းဟာ ထိပ်ဆုံးမှာ ရှိပါတယ်။ ခန့်မှန်းခြေ မိခင်သေဆုံးမှုတွေထဲမှာ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းကြောင့် သေဆုံးရသူ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း ကနေ

၃၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိနိုင်တယ်လို့ ခန့်မှန်းကြပါတယ်။ ရန်ကုန် ဗဟိုအမျိုးသမီးဆေးရုံမှာ အသက်ဆုံးပါးသွားတဲ့ မိခင်တွေထဲက ထက်ဝက်ကျော်ဟာ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချပြီး နောက်ကျမှ ရောက်လာတဲ့ အမျိုးသမီးတွေဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။

လူဦးရေ ကျဆင်းနိုင်သလား

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လူဦးရေကို ခြုံကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်မှာ ကလေးနှစ်ယောက်မွေးတာ တွေ့ရပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းနဲ့ မကွေးတိုင်းတို့မှာ ကလေးမွေးဖွားနှုန်း ကျဆင်းနေပြီး ကလေးမွေးဖွားနှုန်း အများဆုံးက ချင်းပြည်နယ်ဖြစ်တယ်လို့ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ လူနေမှုဘဝနဲ့ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စစ်တမ်း ၂၀၁၅-၂၀၁၆ မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

“မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်မှာ ပျမ်းမျှအနေနဲ့ ကလေး ၂.၃ ဦးနှုန်း ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်အလိုက် လေ့လာကြည့်ရာမှာ အနည်းဆုံး မွေးဖွားနှုန်းကို မကွေးနှင့် ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီးတို့မှာ တွေ့ရှိရပြီး အမျိုးသမီးတစ်ယောက်လျှင် ပျမ်းမျှ ကလေး ၁.၈ ဦးနှုန်း ရှိပါတယ်။ ချင်းပြည်နယ်မှာတော့ အများဆုံးဖြစ်ပြီး ပျမ်းမျှကလေး ၄.၆ ဦးနှုန်းထိ ရှိသည်ကို တွေ့ရပါတယ်။”

ဒီနှုန်းဟာ မြန်မာနိုင်ငံဧရိယာနဲ့ ယှဉ်ရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ လူဦးရေများတဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင်ဖြစ်ဖြစ် နည်းပါးနေပါတယ်။ အိမ်ထောင်ပြုမိသားစု ထူထောင်နိုင်တဲ့အရွယ် (အပျိုဖော်ဝင်စကနေ ၄၉ နှစ်) အမျိုးသမီး ထက်ဝက်လောက်က အိမ်ထောင်မပြုကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် အိမ်ထောင်ပြုတဲ့ အမျိုးသမီးတွေက တစ်ယောက်ကို ၄ - ၅ ယောက်လောက် အထိကို မွေးနေပေမယ့် တစ်နိုင်လုံး အမျိုးသမီးလူဦးရေနဲ့ အချိုးချလိုက်တဲ့အခါ နည်းပါးနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တိုင်းပြည်ရဲ့ လူဦးရေ ပုံမှန် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘက်ကကြည့်ရင် ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချတာ၊ သားဆက်ခြားတာကို အားပေးဖို့ သင့်သလား ဆိုတာက မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ် ဘာကြောင့်သေ

မြန်မာပြည်မှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်တွေကို ကြည့်လိုက်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ၁၅ နှစ်ကနေ ၁၉ နှစ် အရွယ်တွေများတာကို တွေ့ရတယ်လို့ UNFPA က ဆိုပါတယ်။ အမျိုးသမီးငယ်တွေ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းများလာတာဟာ မိခင်သေနှုန်းများနေတာရဲ့ အကြောင်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ “ငယ်လွန်းတဲ့ မိန်းကလေးတွေ၊ အသက်ကြီးလွန်းတဲ့ မိန်းကလေးတွေ (၄၅ နှစ်အထက်) မှာ သေနှုန်းများနေတာ တွေ့ရတယ်။” လို့ ကုလသမဂ္ဂ လူဦးရေရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (UNFPA) ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ လက်ထောက် ဌာနကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာလုလုအေးက ဒီဇီဘီကို ပြောပါတယ်။

မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေး

မြန်မာပြည်မှာ မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ အထူးသဖြင့် လူငယ်တွေကြားမှာ သတင်းအချက်အလက်တွေ တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန်ရှိဖို့ လိုအပ်နေပါတယ်။ မျိုးဆက်ပွားကျန်းမာရေး၊ သားဆက်ခြားနည်း အသိပညာတွေ လိုအပ်နေပါတယ်။ အချိန်မတန်ခင် အိမ်ထောင်ကျတာ၊ မမျှော်လင့်ဘဲ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းအမှုတွေ များလာတာကို တားဆီးနိုင်ဖို့အတွက် လူငယ်တွေကို အသိပညာပေးဖို့ လိုအပ်နေပါတယ်။

ဒီလိုမှမဟုတ်ရင် မတိကျ လွဲမှားတဲ့ သတင်းတွေရရှိပြီး မလိုလားအပ်တဲ့ ကိုယ်ဝန်တွေ၊ သားပျက်သားလျှောတာတွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါကျလို့ရှိရင် အသက်အန္တရာယ်ပါ ရှိလာနိုင်ပါတယ်။

ကိုယ်ဝန်မဆောင်ခင်တား

ကိုယ်ဝန်ရပြီးမှ ဖျက်ချတာထက် ကိုယ်ဝန်မရအောင် ကြိုတင်တားဆီးတဲ့ နည်းလမ်းဟာ ပိုပြီး အန္တရာယ်ကင်းတယ်လို့ ဆေးပညာရှင်တွေက ထောက်ပြပါတယ်။ ဘာသာရေးအရ ကျင့်ဝတ်အရ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချတာကို ဆရာဝန်အများစုက အားမပေးကြပါဘူး။ မြန်မာပြည်မှာ အိမ်ထောင်ရှင် အမျိုးသမီး ထက်ဝက်ကျော်ဟာ ခေတ်မီ သားဆက်ခြားနည်းလမ်းတွေကို အသုံးပြုနေကြတယ်လို့ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန စစ်တမ်းမှာ ဖော်ပြပါတယ်။ တားဆေးထိုးခြင်းဟာ အသုံးအများဆုံးနည်းဖြစ်ပြီး စားဆေးသောက်ခြင်းကတော့ ဒုတိယ အသုံးအများဆုံးနည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အရေပြားအောက်ကိုယ်တိုင်ထိုးရတဲ့ သုံးလဆံ သန္ဓေတားဆေးတစ်မျိုး Subcutaneous - DM PA (Sayana Press) ကိုလည်း မိတ်ဆက်ထားပါတယ်။ အဲဒီ သန္ဓေတားဆေးအသစ် ဖြန့်ဝေဖို့အတွက် ကုလသမဂ္ဂလူဦးရေ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (UNFPA) က အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁ သန်း ကူညီပေးမှာဖြစ်ပြီး ၂၀၁၇ နဲ့ ၂၀၁၈ မှာ အမျိုးသမီး ၂၀၀၀၀ အထိ လက်လှမ်းမီနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သွားမယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဝေးလံခေါင်သီတဲ့ ဒေသတွေနဲ့ ချင်း၊ ကချင်၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်တွေက အိုးအိမ်စွန့်ခွာ ရှောင်တိမ်းနေကြရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေအတွက် သန္ဓေတားဆေး ၆ မျိုးကို အရင်ကတည်းက ဖြန့်ဝေပေးခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။

တရားဝင်ခွင့်ပြုရင် သင့်သလား

မလိုချင်တဲ့ကိုယ်ဝန် ဖျက်ချခွင့်ကို ဥပဒေနဲ့ပိတ်ပင်ထားလို့ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချတာတွေ လျော့နည်းစေတယ်လို့ ပြောဖို့ ခက်ပါတယ်။ ကြိုတဲ့နည်းလမ်းတွေကို ရွေးချယ်ဖို့ တွန်းအားပေးသလို ဖြစ်စေပါတယ်။ တရားမဝင်ဆေးခန်းတွေ၊ အရပ်လက်သည်တွေ၊ လက်တည့်စမ်း ဆေးပြီးတိုနည်းလမ်းတွေဟာ အန္တရာယ်များပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချပြီး နောက်ဆက်တွဲ သွေးလွန်သေဆုံးတာ၊ ရောဂါပိုးဝင် သေဆုံးတာတွေနဲ့ ကြုံရပါတယ်။ လူမှုရေးဘက်ကကြည့်ရင် အမွေပြုကျင့်ခံရလို့ရတဲ့ ကိုယ်ဝန်တွေကို ဖျက်ချခွင့် မရှိတဲ့အတွက် တစ်သက်တာလုံး အရက်ရစရာ ဖြစ်စေပါတယ်။